

Ποτέ δεν είναι αργά ... για μια δεύτερη βιομηχανική επανάσταση! 22 Οκτωβρίου 2015

Επισκόπηση

- Τελευταία, γίνεται πολύς λόγος για επενδύσεις στην Ελλάδα όταν διεθνώς υπάρχει σχετική δυστοκία στην ανάληψη επενδυτικών πρωτοβουλιών. Το ποσοστό επενδύσεων ως προς το ΑΕΠ, τόσο στην ΕΕ-28 όσο και τις ΗΠΑ, κυμαίνεται σήμερα κάτω του επιπέδου πριν την κρίση. Σε αυτό το ήδη βεβαρημένο διεθνές περιβάλλον, η Ελλάδα ενώ έχει τεράστια πλεονεκτήματα και πολλές ευκαιρίες για επενδύσεις, δεν διαθέτει θεσμικό πλαίσιο που να διασφαλίζει μία ελάχιστη ανταγωνιστική κερδοφορία σε σχέση με τον υπόλοιπο κόσμο από τις επενδύσεις σε κλάδους που παράγουν διεθνώς εμπορεύσιμα αγαθά. Και δεν είναι πλέον θέμα εργατικού κόστους ανά μονάδα προϊόντος σε σχέση με τις ανταγωνίστριες χώρες. Είναι θέμα εμπιστοσύνης στις παραγωγικές δυνάμεις της χώρας, καθώς και σταθερότητας και διάρκειας στην εφαρμογή της οικονομικής πολιτικής. Οι επενδύσεις στην βιομηχανία είναι το εφιαλτήριο για την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας. Στο πλαίσιο αυτό, η σύσταση ενός Συμβουλίου Βιομηχανίας παρά το ανασυσταθέν Υφυπουργείο Βιομηχανίας, με την ενεργοποίηση των ανθρώπων της παραγωγής και την στήριξη της πολιτικής ηγεσίας, μπορεί να παίξει καταλυτικό ρόλο στην προσέλκυση επενδύσεων και τη νέα εκβιομηχάνιση της χώρας!
- Η πορεία του κρατικού προϋπολογισμού τον Σεπτέμβριο δείχνει μια σταδιακή αποδυνάμωση των εσόδων, καθώς οι έκτακτοι παράγοντες που ενίσχυσαν τις πληρωμές φόρων τους προηγούμενους μήνες υποχωρούν. Η καθυστέρηση στη βεβαίωση του ΕΝΦΙΑ μπορεί να ερμηνεύσει ένα μέρος αυτής της υστέρησης, όμως η επίτευξη των νέων στόχων που έχουν τεθεί προϋποθέτει μια πάρα πολύ καλή πορεία των εσόδων στους μήνες που απομένουν. Η σημαντική αύξηση των νέων ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το δημόσιο μπορεί να οφείλεται στην αδυναμία του δημοσίου να λάβει μέτρα αναγκαστικής είσπραξης λόγω της επιβολής περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων.
- Παρόλο που η μεταποίηση χωρίς καύσιμα επιδεικνύει αντοχές, η τάση αποδυνάμωσης είναι πλέον εμφανής αντανακλώντας τα εμπόδια που ορθώνονται στην ανάκαμψη της οικονομίας. Την ίδια εικόνα δείχνουν και οι εξαγωγές χωρίς καύσιμα ενώ η αύξηση εσόδων από τον τουρισμό δεν αρκεί για να καλύψει τη μείωση του ναυτιλιακού συναλλάγματος, μεγάλο μέρος του οποίου πλέον παραμένει στο εξωτερικό. Η τάση μείωσης του εμπορικού στόλου με ελληνική σημαία, που εμφανίστηκε για πρώτη φορά πριν λίγους μήνες, σταδιακά εδραιώνεται.
- Η χώρα μας έχει πολλές δυνατότητες και αξιόλογο ανθρώπινο δυναμικό. Υστερεί όμως σε επιχειρηματικότητα. Μια σειρά από μελέτες δείχνουν πως οι συντηρητικές νοοτροπίες, η χαμηλή ανεκτικότητα και ο φόβος της αποτυχίας δεν είναι χαρακτηριστικά δημιουργικών κοινωνιών και εύρωστης επιχειρηματικότητας. Οι περιοριστικές κρατικές ρυθμίσεις και οι νοοτροπίες που αυτές ενθαρρύνουν εμποδίζουν τη χώρα μας σήμερα να γίνει μια Καλιφόρνια της Ευρώπης, όπου θα συνυπάρχουν οι δυναμικές επιχειρήσεις και η καινοτομική δημιουργικότητα (δες σελ. 6).

Τομέας Μακροοικονομικής Ανάλυσης και Ευρωπαϊκής Πολιτικής

Μιχάλης Μασουράκης
Chief Economist
E: mmassourakis@sev.org.gr
T: +302115006104

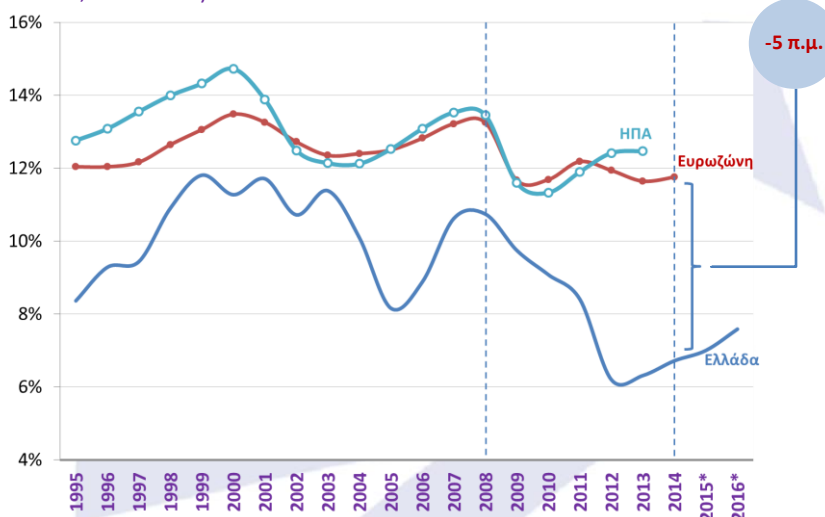
Μιχάλης Μητσόπουλος
Senior Advisor
E: mmitsopoulos@sev.org.gr
T: +302115006157

Θανάσης Πρίντσιπας
Associate Advisor
E: printsipas@sev.org.gr
T: +302115006176

Οι απόψεις στην παρούσα έκθεση είναι των συγγραφέων και όχι απαραίτητα του ΣΕΒ. Ο ΣΕΒ δεν φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιλαμβάνει η έκθεση.

Κρατάει χρόνια...

Ιδιωτικές επενδύσεις πλην κατοικιών ως % του ΑΕΠ - Ελλάδα, Ευρωζώνη & ΗΠΑ
(AMECO, Οκτ. 2015)

* προβλέψεις

Επενδύσεις στη βιομηχανία και ανάπτυξη

Το αναπτυξιακό πρότυπο στην Ελλάδα πριν την μεγάλη χρηματοοικονομική κρίση 2008-2009 στηρίχθηκε σε υπερβολικά υψηλές επενδύσεις σε κατοικίες και δημόσιες επενδύσεις, και, αντιστοίχως, σχετικά χαμηλές επιχειρηματικές επενδύσεις (Διάγραμμα 1, 2, 3). Αυτό ήταν το αποτέλεσμα ενός στρεβλού αναπτυξιακού προτύπου. Τα μεγάλα ελλείμματα του δημοσίου τομέα, που χρηματοδοτούνταν με εξωτερικό δανεισμό, δημιουργούσαν μία τεχνητά υψηλή ζήτηση στην οικονομία (χωρίς δηλαδή να στηρίζεται από την παραγωγή εισοδημάτων στην πραγματική οικονομία). Αυτό αύξησε την σχετική κερδοφορία των κλάδων των διεθνώς μη εμπορεύσιμων αγαθών (κλάδοι μη εκθειμένοι στον διεθνή ανταγωνισμό όπως κατασκευές, υπηρεσίες, ηλεκτρισμός, νερό, κ.λ.π.) σε σχέση με τους κλάδους που παράγουν διεθνώς εμπορεύσιμα αγαθά (όπως γεωργία, μεταποίηση και τουρισμός), μιας και οι τιμές στα διεθνώς εμπορεύσιμα αγαθά είναι καθορισμένες στην διεθνή αγορά και δεν επηρεάζονται από την αύξηση της ζήτησης στη χώρα μας. Η στρέβλωση αυτή της σχετικής κερδοφορίας δημιούργησε συνθήκες υπερεπένδυσης στους κλάδους των διεθνώς μη εμπορεύσιμων αγαθών και, αντιστοίχως, υποεπένδυσης στους κλάδους που παράγουν αγαθά και υπηρεσίες προς εξαγωγή ή προς υποκατάσταση εισαγωγών με τα γνωστά αποτελέσματα. Στη χώρα μας, η συμβολή της βιομηχανίας, παρ' ότι αυξάνεται τον τελευταίο χρόνο λόγω της εσωτερικής υποτίμησης, είναι μόλις το 12,8% της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας όταν στην ΕΕ-28 το αντίστοιχο ποσοστό είναι περίπου 20% (Διάγραμμα 4). Αντιστοίχως, οι εξαγωγές βιομηχανικών προϊόντων (χωρίς καύσιμα), αν και δεν περιλαμβάνουν την μεταποίηση αγροτικών προϊόντων, αντιπροσωπεύουν το 5,9% του ΑΕΠ στην Ελλάδα όταν ο αντίστοιχος μέσος όρος στην ΕΕ-28 είναι 26,2%! (Πίνακας 1).

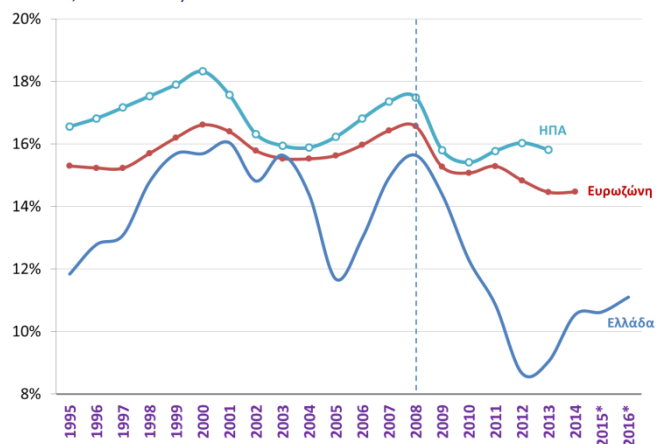
Με την έλευση της κρίσης και την καταστροφή του ¼ του ΑΕΠ της χώρας, οι επενδύσεις σε κατοικίες από 10,8% του ΑΕΠ το 2007 έχουν κατακρημνισθεί σε 1% του ΑΕΠ το 2014. Οι δημόσιες επενδύσεις έχουν επίσης αποκλιμακωθεί από 4,3% του ΑΕΠ το 2007 σε 3,8% του ΑΕΠ το 2014 ενώ οι επιχειρηματικές επενδύσεις μειώθηκαν στην Ελλάδα από 10,6% σε 6,7% του ΑΕΠ. Επίσης, την ίδια περίοδο, οι επιχειρηματικές επενδύσεις μειώθηκαν στις ΗΠΑ και την Ευρωζώνη από 13,5% και 13,2% σε 12,5% και 11,8% αντιστοίχως. Αν και σημειώθηκε κάποια ανάκαμψη στις επενδύσεις μετά το χαμηλό του 2009-2010, οι επιχειρηματικές επενδύσεις δεν έχουν επανέλθει στα προ κρίσης επίπεδα ούτε στις ΗΠΑ ούτε στην Ευρωζώνη, καθώς η οικονομική δραστηριότητα φαίνεται να επηρεάζεται σε μόνιμη βάση από τις επιπτώσεις των επεισοδίων της βαθιάς κρίσης και ύφεσης που κατά καιρούς πλήττουν την παγκόσμια οικονομία (hysteresis hypothesis). Τις τελευταίες δεκαετίες οι διεθνείς επενδύσεις βρίσκουν όλο και πιο εύφορο έδαφος για να καρποφορήσουν στην Κίνα και σε άλλες αναδυόμενες οικονομίες, όπου οι διαρθρωτικές στρεβλώσεις είναι κατά κανόνα μικρότερης κλίμακας και το κοινωνικό συμβόλαιο λιγότερο δεσμευτικό απ' ότι στην Ευρώπη και τις ΗΠΑ.

Στην Ελλάδα, λόγω της διατήρησης της ανεργίας σε υψηλά επίπεδα για πολλά χρόνια, η συνεπαγόμενη παρατεταμένη αποχή από τα εργασιακά καθήκοντα τείνει να διαβρώνει τις εξειδικεύσεις των εργαζομένων και να εξασθενεί την έφεση για εργασία και απόκτηση νέων γνώσεων. Η επενδυτική, επίσης, απραξία για μεγάλο χρονικό διάστημα, τείνει να απαξιώνει το εργοστασιακό δυναμικό της χώρας και την τεχνολογική του αποτελεσματικότητα. Το αποτέλεσμα είναι η οικονομία, όταν επιτέλους έρχεται η ανάπτυξη, να ισορροπεί σε ένα χαμηλότερο επίπεδο παραγωγικότητας και ρυθμού ανάπτυξης. Συντελείται σήμερα στην χώρα μας ένα έγκλημα κατά των νέων, και όχι μόνο, εργαζομένων, καθώς οι μεγάλες απώλειες σε εισοδήματα και εργασιακή εμπειρία δεν μπορούν να αναπληρωθούν στο μέλλον. Εξού, και η ανάγκη να δούμε το θέμα της επιχειρηματικότητας και των επενδύσεων ως ζήτημα επιβίωσης της οικονομίας και ευημερίας των πολιτών. Δεν υπάρχουν εναλλακτικές, και αν δεν αναληφθούν σύντομα δράσεις προς αυτήν την κατεύθυνση, το μέλλον διαγράφεται δυσόπινο.

Το φαινόμενο είναι οξύτερο στην Ελλάδα λόγω της μεγάλης κρίσης

Διάγραμμα 1: Σύνολο επενδύσεων πλην κατοικιών ως % του ΑΕΠ - Ελλάδα, ΕΕ & ΗΠΑ

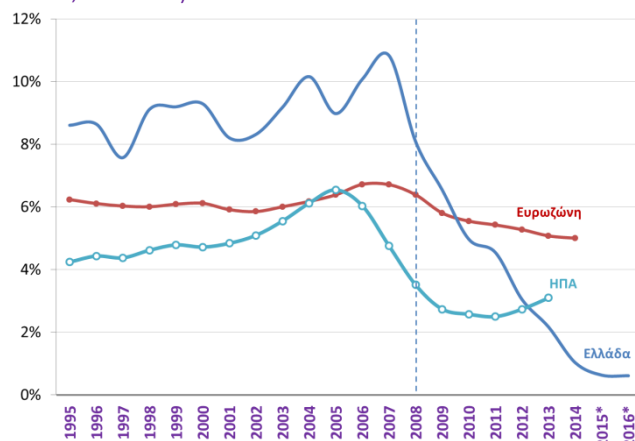
(AMECO, Οκτ. 2015)

* προβλέψεις

Διάγραμμα 2: Επενδύσεις σε κατοικίες ως % του ΑΕΠ - Ελλάδα, ΕΕ & ΗΠΑ

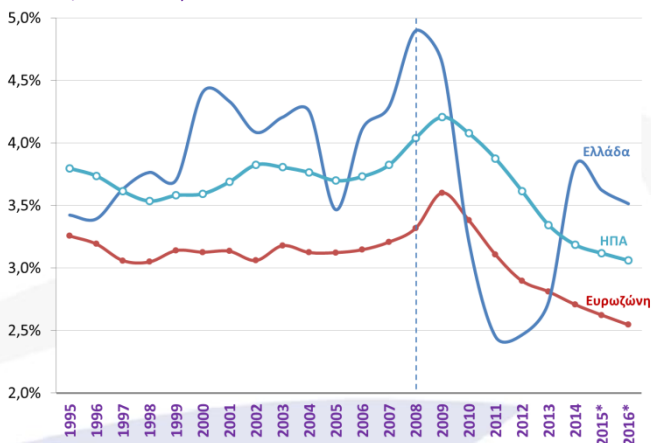
(AMECO, Οκτ. 2015)

* προβλέψεις

Διάγραμμα 3: Δημόσιες επενδύσεις ως % του ΑΕΠ - Ελλάδα, ΕΕ & ΗΠΑ

(AMECO, Οκτ. 2015)

* προβλέψεις

και ύφεσης των τελευταίων χρόνων, όπου το ΑΕΠ εξακολουθεί να συρρικνώνεται για 8η συνεχή (με την εξαίρεση του 2014) χρονιά. Και, βεβαίως, γεννάται το ερώτημα από πού θα προέλθουν οι επενδύσεις στην Ελλάδα, στις οποίες τόσες ελπίδες έχουμε εναποθέσει για την έξοδο της χώρας από την κρίση, όταν παγκοσμίως παρατηρείται μία σχετική αδυναμία ανάκαμψης των επιχειρηματικών επενδύσεων. Και πέραν τούτου, η Ελλάδα εντάσσεται στην παγκόσμια οικονομία ως μία ιδιαίτερη περίπτωση, μία οικονομία με τεράστιες αναπτυξιακές ευκαιρίες και επενδυτικές ανάγκες, με ένα θεσμικό πλαίσιο, όμως, που είναι εχθρικό προς την επιχειρηματικότητα και τις επενδύσεις.

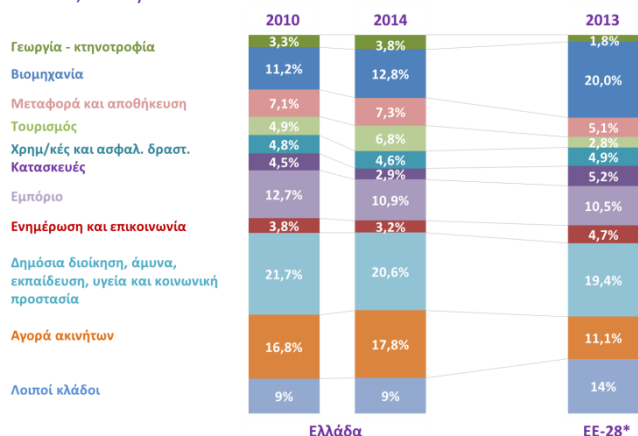
Αν και η ανταγωνιστικότητα έχει βελτιωθεί θεαματικά τα τελευταία χρόνια, εξακολουθούν να υφίστανται σημαντικά εμπόδια στην προσέλκυση και υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων στη χώρα. Ενδεικτικά, αναφέρονται: η υψηλή τιμή της ενέργειας και το υπέρογκο μη μισθολογικό κόστος (και τα δύο θύματα των υψηλών φόρων και εισφορών προς χρηματοδότηση των αναγκών του δημοσίου), το ασταθές και αντιαναπτυξιακό φορολογικό σύστημα (με υψηλούς φορολογικούς συντελεστές εισοδήματος και κερδών που αποθαρρύνουν την εργασία και την επιχειρηματική δραστηριότητα), το δύσκαμπτο θεσμικό πλαίσιο αδειοδότησης εγκατάστασης και λειτουργίας και χωροταξικών ρυθμίσεων, το αναποτελεσματικό, αν και βελτιούμενο, νομικό/φορολογικό πλαίσιο εξαγορών/συγχωνεύσεων και εταιρικών αναδιρθρώσεων, η περιρρέουσα ατμόσφαιρα ανεκτικότητας σε φαινόμενα μεγάλης έκτασης φοροδιαφυγής και αδιαφάνειας στις συναλλαγές του κράτους με τις επιχειρήσεις, το χρονοβόρο πλαίσιο απονομής δικαιοσύνης, κ.ο.κ.

Είναι αναγκαία συνεπώς η σύσταση ενός Συμβουλίου Βιομηχανίας παρά την Υφυπουργό Βιομηχανίας που να λειτουργήσει πρώτον, ως ένας διάυλος επικοινωνίας για την προώθηση λύσεων στα χρονίζοντα διαρθρωτικά προβλήματα της ελληνικής βιομηχανίας και, δεύτερον, ως ένα πλαίσιο διαμόρφωσης κατευθυντήριων γραμμών πολιτικής:

- για την πληρέστερη ενσωμάτωση της ελληνικής βιομηχανίας στην Ευρωπαϊκή ή εσωτερική αγορά και στις διεθνείς αλυσίδες αξίας (αποτελεσματική προώθηση αλυσίδων αξίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο, διεθνοποίηση των ελληνικών επιχειρήσεων, εξασφάλιση ομαλής ροής πρώτων υλών και μείωση της εξάρτησης από εισαγόμενες πρώτες ύλες)
- για τον εκσυγχρονισμό της ελληνικής βιομηχανίας (ψηφιοποίηση των βιομηχανικών διαδικασιών, εφαρμογές εξοικονόμησης ενέργειας και εγκατάστασης καθαρών τεχνολογιών, εφαρμογές ανακύκλωσης και διαχείρισης αποβλήτων, προώθηση της καινοτομίας μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου για Στρατηγικές Επενδύσεις, μετασχηματισμός περιφερειακών βιομηχανιών μέσω έξυπνης εξειδίκευσης, προώθηση συστάδων βιομηχανικών επιχειρήσεων, εκπαίδευση και κατάρτιση σε κατάλληλες εργατικές εξειδικεύσεις, πατέντες πανευρωπαϊκής ισχύος)
- για την δημιουργία ενός φιλικού προς την επιχειρηματικότητα περιβάλλοντος (απλούστερο και αποτελεσματικότερο ρυθμιστικό περιβάλλον, πρόσβαση σε χρηματοδοτήσεις επιχειρήσεων μέσω εγγυήσεων για δάνεια και ευκαιρίες επενδύσεων υψηλού κινδύνου, παροχή δεύτερης ευκαιρίας σε επιχειρηματίες, διασυννοριακή κινητικότητα επιχειρήσεων, νεοφυείς επιχειρήσεις)

Η χώρα χρειάζεται ένα σταθερό επιχειρηματικό και επενδυτικό περιβάλλον. Αυτό, εν πολλοίς, προσδοκάται να είναι το αποτέλεσμα όλων των διαρθρωτικών αλλαγών που επιχειρούνται σήμερα με την εφαρμογή του 3ου Μνημονίου. Γι' αυτό, η ταχεία υλοποίηση των συμφωνηθέντων, μαζί με πρόσθετες ενέργειες ενθάρρυνσης των επενδύσεων μέσω δραστικών φορολογικών ρυθμίσεων, προβάλλουν ως αναγκαίες και ικανές συνθήκες για την ανάκαμψη της οικονομίας και την αναχαίτιση του κλίματος απαξίωσης που βιώνει ο ένας στους τέσσερις Έλληνες που δεν έχει δουλειά.

Διάγραμμα 4: Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία κατά κλάδο (Eurostat, 2014)

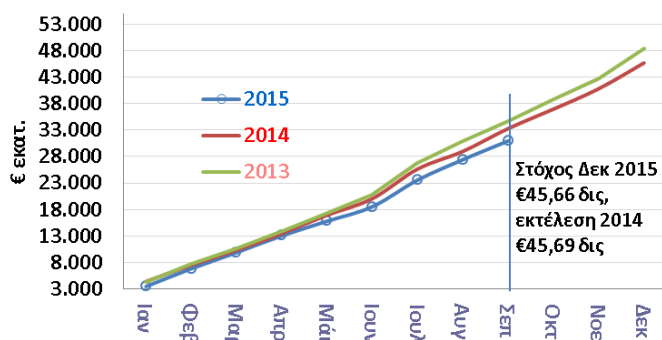
* Δεν περιλαμβάνονται οι χώρες ΗΒ και Κροατία για τις οποίες δεν υπάρχουν στοιχεία

Πίνακας 1: Αξία εξαγωγών ανά ομάδα προϊόντων (€ εκατ.) (ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat, Αυγ. 2015)

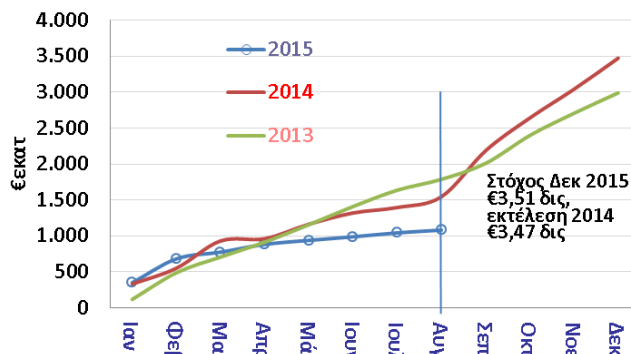
Ομάδες προϊόντων	Ιανουάριος - Αύγουστος			%Δ	
	2013	2014	2015	14/13	15/14
Αγροτικά προϊόντα	3.300	2.966	3.473	-10,1%	17,1%
Τρόφιμα και ζώα ζωντανά	2.439	2.441	2.530	0,1%	3,7%
Ποτά - καπνός	386	359	442	-6,9%	23,1%
Λάδια και λίπη ζωικά ή φυτικά	475	166	501	-65,1%	202,4%
Πρώτες ύλες	597	596	628	-0,2%	5,5%
Καύσιμα	7.501	7.087	5.194	-5,5%	-26,7%
Βιομηχανικά προϊόντα	6.648	6.782	7.505	2,0%	10,7%
Χημικά	1.672	1.781	1.812	6,6%	1,7%
Βιομηχανικά είδη κατά Α' ύλη	2.528	2.457	2.857	-2,8%	16,3%
Μηχανήματα	1.368	1.403	1.670	2,6%	19,0%
Διάφορα βιομηχανικά είδη	1.080	1.141	1.165	5,6%	2,2%
Άλλα	388	396	419	2,0%	5,7%

* Στα αγροτικά προϊόντα περιλαμβάνεται και η μεταποίηση γεωργικών προϊόντων

Διάγραμμα 5: Εκτέλεση τακτικού προϋπολογισμού, καθαρά έσοδα (Υπ. Οικ. Σεπτ. 2015, εξαίρεση εσόδων ANFA&SMP, ΤΧΣ)

Διάγραμμα 6: Εκτέλεση τακτικού προϋπολογισμού, έσοδα από φόρους περιουσίας (Υπ. Οικ. Αυγ. 2015)

Πρόσφατες οικονομικές εξελίξεις

Εκτέλεση προϋπολογισμού γενικής κυβέρνησης: Τα στοιχεία για την εκτέλεση του κρατικού προϋπολογισμού κατά το μήνα Σεπτέμβριο αποκαλύπτουν την εκ νέου αποδυνάμωση των εσόδων (μετά επιστροφών οι οποίες συνεχίζουν να υπολείπονται στο 9μηνο €400 εκατ. των αρχικών στόχων και €400 εκατ. σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2014, Πίνακας 2). Υπενθυμίζεται ότι η σχετικά καλή πορεία των εσόδων τον Ιούλιο και τον Αύγουστο (Διάγραμμα 5) υποβοηθήθηκε από τους φόβους για την ασφάλεια των καταθέσεων και την επιβολή ελέγχων στην κίνηση κεφαλαίων καθώς και το γεγονός ότι υποχρεώσεις των φορολογούμενων που είχαν αναβληθεί τους προηγούμενους μήνες με αποφάσεις της διοίκησης άρχισαν να πληρώνονται αυτούς τους μήνες. Όπως δείχνει το Διάγραμμα 6 (στοιχεία διαθέσιμα μέχρι τον Αύγουστο, όχι ακόμα Σεπτέμβριο) το 2013 και 2013 υπήρχε μια κορύφωση των πληρωμών ΕΝΦΙΑ τον Σεπτέμβριο, που ως γνωρίζουμε φέτος δεν θα αρχίσει να πληρώνεται πριν τον Οκτώβριο. Η διαφορά αυτή του χρονισμού στην είσπραξη είναι πιθανόν να εξηγεί μεγάλο μέρος, αν όχι το σύνολο, της υστέρησης €771 εκατ. στα καθαρά έσοδα Σεπτεμβρίου 2015 σε σύγκριση με τον Σεπτέμβριο 2014. Είναι εύλογο ότι το μεγαλύτερο μέρος αυτής της υστέρησης μπορεί να καλυφθεί μέχρι το τέλος του έτους, ειδικά καθώς η διατήρηση των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων μπορεί να ενθαρρύνει εκ νέου την ταχεία εξόφληση του ΕΝΦΙΑ τουλάχιστον από όσους έχουν τη σχετική δυνατότητα. Παραμένει όμως, ακόμα αν ληφθεί υπόψη ότι η είσπραξη του ΕΝΦΙΑ χρονικά θα έχει μια υστέρηση, ότι συνολικά για το έτος τα έσοδα θα είναι κάτω του στόχου που είχε αρχικά τεθεί στον προϋπολογισμό του 2015 (προβλεπόμενη υστέρηση -12,5% και στο 9μηνο -4,8%). Το προσωρινό δελτίο εκτέλεσης του κρατικού προϋπολογισμού για τον Σεπτέμβριο 2015 έχει ακόμα ως σημείο αναφοράς τους στόχους του προϋπολογισμού 2015 και με υποσημείωση αναφέρεται ότι οι στόχοι θα επικαιροποιηθούν σύμφωνα με τις εκτιμήσεις για το 2015 που κάνει ο προϋπολογισμός 2016 στο οριστικό δελτίο. Η σύγκριση των στόχων του δελτίου για το 2015 με τους αντίστοιχους στόχους του προσχεδίου προϋπολογισμού 2016 (Πίνακας 3) δείχνει την εκτιμώμενη υστέρηση στα έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού κατά €2,1 δις την ώρα που οι δαπάνες αναμένεται να παραμείνουν στα αρχικά προϋπολογισμένα επίπεδα. Τονίζεται ότι η μεγαλύτερη υστέρηση δαπανών έως σήμερα καταγράφεται σε επίπεδο γενικής κυβέρνησης, με την υστέρηση πληρωμών ληξιπρόθεσμων οφειλών από φορείς της γενικής κυβέρνησης και τη συγκράτηση κοινωνικών δαπανών εκτός συντάξεων. Σε επίπεδο κεντρικής κυβέρνησης η μεγαλύτερη υστέρηση καταγράφεται στις δαπάνες του ΠΔΕ, που εκτιμάται ότι από υστέρηση περίπου 50% έναντι του στόχου στο 9μηνο θα προσεγγίσουν τον αρχικά προϋπολογισμένο στόχο. Η πρόβλεψη αυτή μπορεί να μην είναι παράλογη, καθώς παραδοσιακά μεγάλο μέρος των δαπανών του ΠΔΕ εγγράφεται στο τέλος του έτους (Διάγραμμα 7). Παραμένει όμως ότι η υστέρηση εσόδων θα περάσει ολόκληρη στη προς το χειρότερο αναθεώρηση των στόχων για το ισοζύγιο του κρατικού προϋπολογισμού (Πίνακας 3).

Σε ότι αφορά την εξέλιξη των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων πολιτών προς το κράτος, οι εισπράξεις έναντι ληξιπρόθεσμου υπολοίπου της 30/11/2014 («παλαιές ληξιπρόθεσμες οφειλές») κατά την περίοδο 1/1/2015-30/9/2015 ανέρχονται σε 1,36 δις. αυξημένες κατά 1,7% σε σχέση με τις αντίστοιχες εισπράξεις του προηγούμενου έτους οι οποίες υπολογίζονται σε 1,34 δις. Επίσης κατά την περίοδο 1/12/2014-31/8/2015 διαμορφώθηκαν 10,81 δις. «νέες ληξιπρόθεσμες οφειλές», μειωμένες κατά 5,1% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους κατά την οποία είχαν διαμορφωθεί 11,38 δις. ληξιπρόθεσμες οφειλές. Αντίστοιχα, οι εισπράξεις της περιόδου 1/1/2015-30/9/2015 έναντι «νέων ληξιπρόθεσμων οφειλών», οι οποίες ανέρχονται σε 1,28 δις. παρουσιάζουν μείωση κατά 6,0% σε σχέση με τις αντίστοιχες εισπράξεις του προηγούμενου έτους, οι οποίες υπολογίζονται σε 1,36 δις. Η σημαντική αύξηση των νέων ληξιπρόθεσμων οφειλών το μήνα Σεπτέμβριο κατά €1,47 δις (Διάγραμμα 8) σηματοδοτεί την σταθερή υποχώρηση του ρυθμού αύξησης των νέων ληξιπρόθεσμων οφειλών

Πίνακας 2: Εκτέλεση τακτικού προϋπολογισμού

(Υπ. Οικ. Σεπτ. 2015)

Ισοζύγιο κ.π. (*)	Ιανουάριος - Σεπτέμβριος		
€ εκατ.	2014	2015	Δ %
Καθαρά έσοδα τ.π. (*)	33.869	32.227	-4,8%
Έσοδα ΠΔΕ	3.408	2.069	-39,3%
Πρωτ. δαπάνες τ.π. πλην τόκων	30.407	28.338	-6,8%
Δαπάνες ΠΔΕ	3.308	1.563	-52,8%
Πρωτογενές αποτέλεσμα κ.π. (*)	1.952	2.021	3,5%
Ισοζύγιο κ.π. (*)	-1.705	-2.955	73,3%

Πίνακας 3: Αναθεώρηση στόχων κρατικού προϋπολογισμού

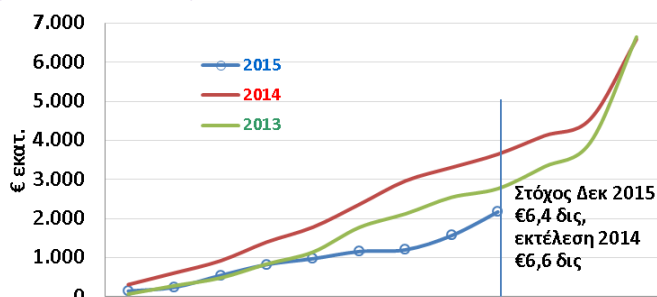
(Υπ. Οικ. Σεπτ. 2015)

€ εκατ.	Στόχος		Δ
	Νέος	Παλιός	
Καθαρά έσοδα κρατ. π.	53.480	55.603	-2.123
Καθαρά έσοδα τ.π.	49.052	50.871	-1.819
Έσοδα ΠΔΕ	4.428	4.732	-304
Δαπάνες κρατ. π.	55.690	55.705	-15
Πρωτογενείς δαπάνες τ.π.	41.949	41.887	62
Τόκοι	5.830	5.850	-20
Δαπάνες ΠΔΕ	6.400	6.400	0
Πρωτογενές αποτέλεσμα	3.620	5.748	-2.128
Ισοζύγιο κρατ. π.	-2.210	-102	-2.108

τ.π.: τακτικός προϋπολογισμός, χωρίς ΠΔΕ. κρατ. π.: τακτικός προϋπολογισμός συν το ΠΔΕ. ΠΔΕ: προϋπολογισμός δημοσίων επενδύσεων. Νέος στόχος: προσχεδίου προϋπολογισμού. Παλιός στόχος: χρησιμοποιείται στο δελτίο εκτέλεσης προϋπολογισμού Σεπτεμβρίου 2015

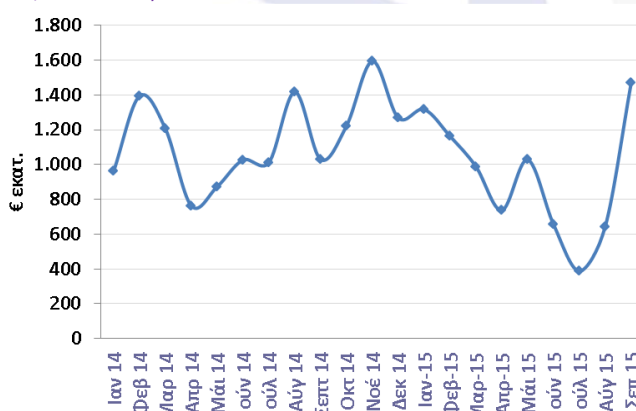
Διάγραμμα 7: Εκτέλεση κ.π., δαπάνες ΠΔΕ

(Υπ. Οικ. Σεπτ. 2015)

Διάγραμμα 8: Νέες (από 1/1/2015) ληξιπρόθεσμες οφειλές προς δημόσιο

(ΓΓΔΕ, Σεπτ. 2015)

από τον Νοέμβριο 2014 και ύστερα. Ενδέχεται όμως να σχετίζεται, όπως αναφέρει σε ανακοίνωση του το Υπουργείο, και με τη διακοπή διαδικασιών αναγκατικής εκτέλεσης λόγω της επιβολής περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων.

Κύκλος εργασιών στη βιομηχανία: Εντείνεται η πτώση του κύκλου εργασιών στη βιομηχανία τον Αύγουστο του 2015, με μείωση του γενικού δείκτη κατά -18,3%. Η υποχώρηση αυτή οφείλεται κατά το μεγαλύτερο μέρος της στη μείωση των πωλήσεων του κλάδου πετρελαιοειδών, κυρίως ως αποτέλεσμα της μείωσης των τιμών πετρελαίου διεθνώς (από \$103,04 ανά βαρέλι τον Αύγουστο του 2014 σε \$48,74 ανά βαρέλι τον Αύγουστο του 2015). Αν εξαιρεθούν τα πετρελαιοειδή, ο κλάδος της μεταποίησης σημειώνει οριακή άνοδο (+0,6%) σε σύγκριση με τον ίδιο μήνα του προηγούμενου έτους (Διάγραμμα 9), επίδοση σαφώς πιο αδύναμη σε σχέση με τις αρχές του έτους. Από τους 24 κλάδους της μεταποίησης, οι 11 σημειώνουν θετική μεταβολή πωλήσεων, από τους οποίους ξεχωρίζουν οι κλάδοι Η/Υ (+67,7%), καπνού (+44,2%) και λοιπού εξοπλισμού μεταφορών (+34,3%), ενώ οι πωλήσεις στους υπόλοιπους 13 κλάδους συρρικνώθηκαν, με πιο έντονη μείωση να σημειώνεται στα πετρελαιοειδή (-36,4%), στην ένδυση (-27,8%) και στα μηχανήματα και είδη εξοπλισμού (-27,2%). Αξίζει να αναφερθεί ότι η μείωση των πωλήσεων στην εσωτερική αγορά τον Αύγουστο (-18,2%) ήταν της ίδια τάξης με τη μείωση των πωλήσεων στην αγορά εξωτερικού (-18,5%). Συνολικά κατά το διάστημα Ιανουαρίου – Αυγούστου 2015, καταγράφεται πτώση -9,9% στον γενικό δείκτη, ενώ στη μεταποίηση χωρίς τα καύσιμα σημειώνεται άνοδος +2,9%, έναντι υποχώρησης -2,3% κατά το αντίστοιχο διάστημα πέρυσι. Κατά το ίδιο διάστημα, στους περισσότερους βασικούς κλάδους παρατηρούνται θετικές μεταβολές, με τις μεγαλύτερες να σημειώνονται στους κλάδους βασικών μετάλλων (+11,4%), πλαστικών (+5,8%) και φαρμάκων (+4,3%), ενώ υποχώρηση εμφανίζουν οι πωλήσεις στα μη μεταλλικά ορυκτά (-4,1%) και ποτών (-2,5%, Διάγραμμα 10).

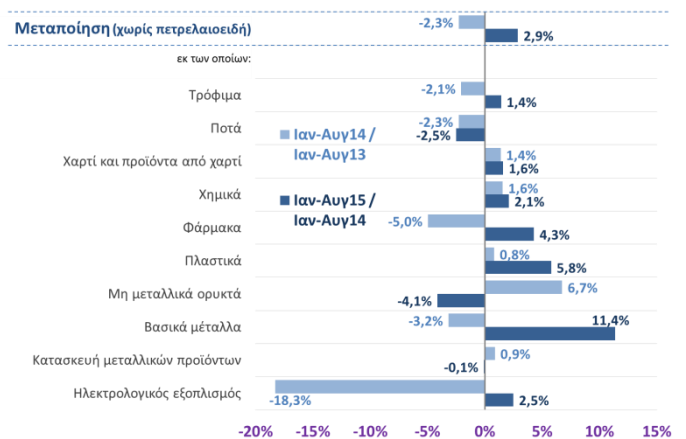
Ισοζύγιο πληρωμών: Σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδος, τον Αύγουστο του 2015, το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών παρουσίασε πλεόνασμα €2,1 δισ., μεγαλύτερο κατά €232 εκατ. σε σύγκριση με τον Αύγουστο του 2014, κυρίως λόγω της πτώσης των εισαγωγών (-14,7%) και της βελτίωσης των ταξιδιωτικών εισπράξεων (+7,3%). Αντίθετα, η αξία των εξαγωγών αγαθών μειώθηκε κατά 12,8%, ενώ η αντίστοιχη αξία των εξαγωγών καυσίμων και πλοία μειώθηκε κατά 2,8% (Διάγραμμα 11). Η υποχώρηση αυτή είναι συμβατή με μια ανακοπή της τάσης ενίσχυσης των εξαγωγών κατά τη διάρκεια του πρώτου μέρους του 2015 και είναι συμβατή με την αντίστοιχη εξέλιξη στον κύκλο εργασιών της μεταποίησης χωρίς καύσιμα καθώς και με την εξέλιξη άλλων δεικτών παραγωγής. Υποχώρηση παρουσίασαν επίσης οι εισπράξεις από μεταφορές (-46,7%), ιδίως θαλάσσιες, καθώς από τουριστικές (-37,7%). Ειδικά σε ότι αφορά τις εισπράξεις από θαλάσσιες μεταφορές η σημαντική υποχώρηση, όπως και η συρρίκνωση του στόλου πλοίων με ελληνική σημαία, είναι πολύ πιθανό να σχετίζονται με την επιβολή των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων που οδηγεί τους εφοπλιστές να καταθέτουν τις εισπράξεις από ναύλα πλέον στην αλλοδαπή, όπου δεν υπόκεινται σε περιορισμούς για τη μετέπειτα χρήση τους. Συνολικά κατά το διάστημα Ιανουαρίου – Αυγούστου 2015, οι εισπράξεις από εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών παρουσίασαν μείωση -4,7%, αλλά οι αντίστοιχες δαπάνες για εισαγωγές μειώθηκαν με ταχύτερο ρυθμό, κατά -11,2% (Πίνακας 4). Σημειώνεται ότι στο διάστημα αυτό η αύξηση των εσόδων από τον τουρισμό δεν αρκεί για να αντισταθμίσει τις απώλειες από την υποχώρηση των εισπράξεων από μεταφορές.

ΟΑΕΔ: Το σύνολο των ανέργων με κριτήριο την αναζήτηση εργασίας για τον μήνα Σεπτέμβριο 2015 ανήλθε σε 806.429 άτομα αντί 815.434 τον Αύγουστο 2015 και 832.618 τον Σεπτέμβριο 2014 (Διάγραμμα 12). Από αυτά 456.329 (ποσοστό 56,59%) είναι εγγεγραμμένα στο μητρώο του ΟΑΕΔ για χρονικό διάστημα ίσο ή και περισσότερο των 12 μηνών. Καταγράφεται συνεπώς μια σταδιακή υποχώρηση των εγγεγραμμένων, είτε αναζητούν εργασία είτε (σε μικρότερο βαθμό) δεν αναζητούν εργασία. Η εξέλιξη αυτή ενδέχεται να σχετίζεται και με την καλή πορεία του τουρισμού, η απασχόληση στον οποίο επηρεάζει

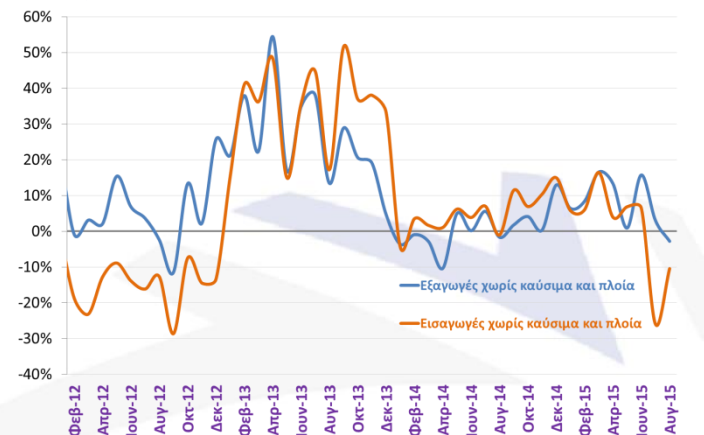
Διάγραμμα 9: Κύκλος εργασιών στη μεταποίηση - % μεταβολή με αντίστοιχο μήνα προηγούμενου έτους (ΕΛΣΤΑΤ, Αυγ. 2015)

Διάγραμμα 10: Μεταβολή δείκτη κύκλου εργασιών σε βασικούς κλάδους (ΕΛΣΤΑΤ, Αυγ. 2015)

Διάγραμμα 11: Μεταβολή εισαγωγών και εξαγωγών πλην καυσίμων και πλοίων (ΤΤΕ, Αυγ. 2015)

παραδοσιακά τους εγγεγραμμένους και επιδοτούμενους του ΟΑΕΔ.

Δύναμη του ελληνικού εμπορικού στόλου: Μείωση κατά -1,7% σημείωση η δύναμη του ελληνικού εμπορικού στόλου (αριθμός πλοίων με ελληνική σημαία χωρητικότητας 100 ΚΟΧ και πάνω) τον Αύγουστο του 2015 σε σύγκριση με τον Αύγουστο του 2014, έναντι μείωσης -2,4% που είχε σημειωθεί κατά την αντίστοιχη σύγκριση το 2014 προς το 2013. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, ο συνολικός αριθμός των εμπορικών πλοίων ανήλθε στα 1.837 (από 1845 τον προηγούμενο μήνα και 1.869 τον Αύγουστο του 2014), εκ των οποίων 482 φορτηγά, 521 δεξαμενόπλοια, 601 επιβατηγά και 233 λουπά πλοία. Η ολική χωρητικότητα ανήλθε τον Ιούλιο του 2015 στους 44,2 εκατ. ΚΟΧ παρουσιάζοντας μείωση -1,5% σε σύγκριση με τον ίδιο μήνα του 2014, έναντι αύξησης 1,0% που είχε σημειωθεί κατά την αντίστοιχη σύγκριση του 2014 προς το 2013. Εδραιώνεται πλέον μια τάση υποχώρησης της χωρητικότητας του ελληνικού εμπορικού στόλου (Διάγραμμα 13), η οποία ακολουθεί μια μεγάλη περίοδο αρχικά αύξησης (2006-2010) και μετά σταθερότητας (2011-2014) του στόλου. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το [περιοδικό Economist](#) οι Έλληνες, που έχουν στην ιδιοκτησία τους έναν σημαντικό στόλο, σε σχέση με άλλες χώρες συνεχίζουν (παρά την επιβολή κεφαλαιακών ελέγχων και τη συζήτηση περί φορολόγησης τους) να διατηρούν σε ένα μεγάλο μέρος των πλοίων τους, συγκριτικά με άλλες χώρες, την εθνική σημαία με προφανή πλεονεκτήματα για την Ελληνική οικονομία και τις δυνατότητες απασχόλησης Ελλήνων ναυτικών.

Δημιουργικές κοινωνίες, εύρωστη επιχειρηματική κοινότητα και προοδευτικές νοοτροπίες

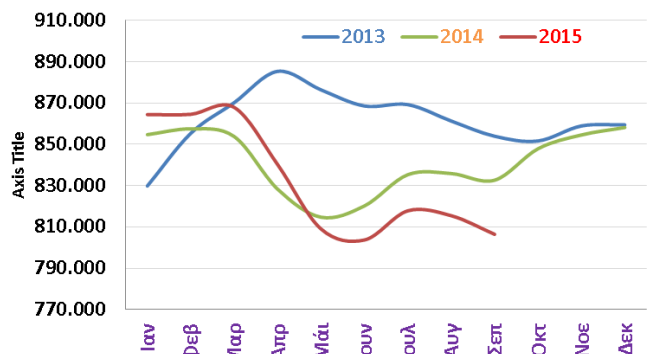
Η πρόσφατη δημοσίευση της τρίτης μελέτης για τον παγκόσμιο δείκτη δημιουργικότητας ([Global Creativity Index](#)) είναι ευκαιρία να δούμε και πάλι ορισμένες πραγματικότητες που αναδεικνύουν αδυναμίες και ισχυρά πλεονεκτήματα της χώρας μας. Συγκεκριμένα, φαίνεται ότι ενώ έχουμε πολλές δυνατότητες, οι νοοτροπίες που επικρατούν στη χώρα θέτουν φραγμούς στην πρόοδο και ανάπτυξη. Αυτό τουλάχιστον προκύπτει από την ανάγνωση των στοιχείων που αναφέρονται σε επιμέρους δείκτες και μετράνε την θέση μιας χώρας σε θέματα τεχνολογίας, ανεκτικότητας και ταλέντου. Συγκεκριμένα, η χώρα μας να έχει ιδιαίτερα χαμηλή επίδοση ειδικά στο θέμα της ανεκτικότητας (Πίνακας 5). Η έρευνα του Καναδικού [Martin Prosperity Institute](#) μας δείχνει ότι οι πιο δημιουργικές χώρες ευημερούν πιο πολύ, είναι πιο πλούσιες, έχουν υψηλότερο βαθμό ανάπτυξης, είναι πιο αστικοποιημένες και έχουν καλύτερες επιδόσεις στο θέμα της οικονομικής και κοινωνικής ισότητας. Επιπλέον, η μελέτη εντοπίζει ισχυρή θετική συσχέτιση ανάμεσα στον δείκτη ανεκτικότητας και την ανταγωνιστικότητα καθώς και ανάμεσα στην επιχειρηματικότητα και την ύπαρξη ταλέντου σε μια χώρα. Η ανάδειξη του κεντρικού ρόλου της επιχειρηματικότητας και της ύπαρξης ταλέντου σε ένα δημιουργικό περιβάλλον που οδηγεί στην ευημερία μας οδηγεί στην ανάλυση μιας άλλης έρευνας, η οποία χρησιμοποιείται κάθε χρόνο για τη σύνταξη του Δείκτη Παγκόσμιας Επιχειρηματικότητας ([η έκδοση για το 2015 δημοσιοποιήθηκε το Νοέμβριο 2014](#)). Όπως δείχνει το [Διάγραμμα 14](#) η επιχειρηματικότητα και η δημιουργικότητα, όπως τις μετράνε οι δύο αυτοί δείκτες, πράγματι έχουν ιδιαίτερα ισχυρή και θετική συσχέτιση.

Η έρευνα για την επιχειρηματικότητα καταγράφει ορισμένες από τις σημαντικές δυνατότητες που έχει η χώρα μας, όπως εκφράζονται από το ανθρώπινο κεφάλαιο, την απορρόφηση τεχνολογιών και τη διεθνοποίηση (ως απόρροια της συμμετοχής στην Ε.Ε.). Από την άλλη πλευρά, και αυτή η έρευνα καταγράφει σημαντική υστέρηση σε θέματα που αφορούν τις νοοτροπίες και που αφορούν ειδικά την επιχειρηματικότητα και δημιουργικότητα. Έτσι στη χώρα μας οι επιχειρηματίες εντοπίζουν λίγες ευκαιρίες (σημείο που εντοπίζει και η [έκθεση του ΟΟΣΑ για την επιχειρηματικότητα το 2015](#)), επικρατεί χαμηλή αποδοχή του επιχειρηματικού κινδύνου, υπάρχει έλλειψη προσδοκιών για υψηλή ανάπτυξη και επικρατεί αδύναμη πολιτιστική υποστήριξη στα επιχειρηματικά εγχειρήματα. Ειδικά σε ότι αφορά την αποδοχή του κινδύνου και την πολιτιστική υποστήριξη, είναι

Πίνακας 4: Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών
(ΤτΕ, Αυγ. 2015)

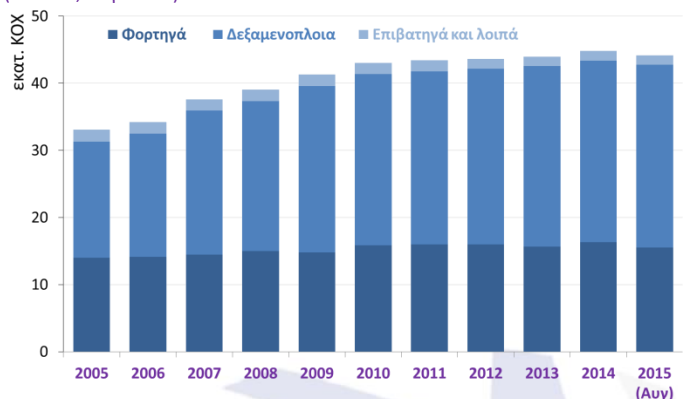
	(€ εκατ.)	Ιανουάριος – Αύγουστος		
		2014	2014	2015
Ισοζύγιο αγαθών	-22.279,40	-14.391,60	-11.396,70	-20,80%
Εξαγωγές χωρίς καύσιμα και πλοία	17.112,1	11.069,1	11.922,4	7,7%
Εξαγωγές καυσίμων	9.049,8	6.167,2	4.545,7	-26,3%
Εισαγωγές χωρίς καύσιμα και πλοία	30.884,1	19.822,5	20.017,1	1,0%
Εισαγωγές καυσίμων	15.384,2	10.025,6	7.483,9	-25,4%
Εισαγωγές πλοίων	2.799,2	2.191,5	522,1	-76,2%
Εισπράξεις από υπηρεσίες	31.051,3	21.313,1	20.507,3	-3,8%
Τουρισμός	13.393,1	9.749,2	10.436,7	7,1%
Μεταφορές	13.130,8	8.494,6	7.466,1	-12,1%
Άλλες υπηρεσίες	4.527,4	3.069,2	2.602,4	-15,2%
Εισροές από ΕΕ	4.231,5	3.239,4	1.805,4	-44,3%
Τρέχουσες	1.441,7	1.251,8	1.013,5	-19,0%
Κεφαλαιακές	2.789,8	1.987,6	791,9	-60,2%
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών*	-1.256,8	1.289,4	1.550,6	20,3%

Διάγραμμα 12: Εγγεγραμμένοι στον ΟΑΕΔ που αναζητούν εργασία (ΟΑΕΔ, Σεπτ. 2015)

Διάγραμμα 13: Χωρητικότητα του ελληνικού εμπορικού στόλου (αριθμός πλοίων)

(ΕΛΣΤΑΤ, Αυγ. 2015)

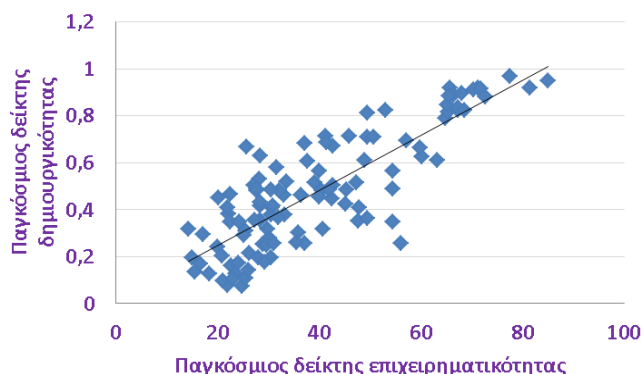
Πίνακας 5: Κατάταξη Ελλάδας και ενδεικτικών χωρών αναφοράς στα συστατικά του παγκόσμιου δείκτη δημιουργικότητας. (Παγκόσμιος δείκτης δημιουργικότητας, 2015)

	Τεχνολογία	Ταλέντο	Ανεκτικότητα
ΗΠΑ	4	3	11
Φινλανδία	5	3	20
Αγγλία	15	20	5
Ιρλανδία	23	21	7
Γερμανία	7	28	18
Γαλλία	16	26	16
Ισπανία	31	19	12
Ιταλία	25	31	38
Πορτογαλία	35	36	22
Βουλγαρία	78	38	47
Ελλάδα	39	43	101
Ρουμανία	65	60	76

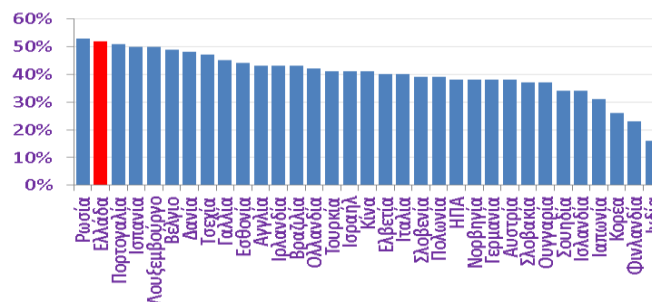
αξιοσημείωτο ότι σύμφωνα με στοιχεία του ΟΟΣΑ η Ελλάδα εμφανίζει το μεγαλύτερο, μετά τη Ρωσία, φόβο αποτυχίας στα επιχειρηματικά εγχειρήματα (Διάγραμμα 15).

Αυτή η **έντονη φοβία αποτυχίας** και η συνολικά αρνητική κουλτούρα για την επιχειρηματικότητα αλλά και την αποδοχή της διαφορετικότητας στην Ελλάδα είναι πολύ πιθανό να οφείλεται σε καταστάσεις που σχετίζονται με τον τρόπο με τον οποίο το ρυθμιστικό πλαίσιο και το κράτος αντιμετωπίζουν τη νέα επιχειρηματικότητα, η οποία δεν ακολουθεί εδραιωμένα μονοπάτια και έχει τη δυνατότητα να επιφέρει ριζικές ανατροπές στην αγορά. Ένα τέτοιο περιβάλλον αυστηρής ρύθμισης της οικονομίας που αποθαρρύνει τις νέες ευκαιρίες και το διαφορετικό (**σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα του Kauffman Foundation**, Πίνακας 6), περιορίζει τον πειραματισμό της οικονομίας γύρω από το νέο, και οδηγεί σε ατροφία τους οργανισμούς και τα άτυπα δίκτυα που υποστηρίζουν τις νέες προσπάθειες με ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών, από την ανταλλαγή εμπειριών έως τη χρηματοδότηση (τη χρησιμότητα των οποίων αναδεικνύει **άλλη μελέτη του ίδιου ιδρύματος**). Μια τέτοια κατάσταση είναι συμβατή με μια ροπή προς συντηρητικές νοοτροπίες που ευνοούν την αναδιανομή έναντι της ανάπτυξης σύμφωνα με άλλες μελέτες (πχ μελέτη των **Alesina & Angeletos**) αλλά και τη διαφθορά (πχ κεφάλαιο του **Lambdsdorff στον τόμο της Rose-Ackerman**). Η κατάσταση αυτή υπονομεύει άμεσα τις προοπτικές ανάπτυξης της χώρας και τελικά την ικανότητα της να εξασφαλίσει οικονομική και κοινωνική ευημερία στους πολίτες της. Αυτό φαίνεται και από το γεγονός ότι ενώ η χώρα έχει **σύμφωνα με στοιχεία του ΟΟΣΑ** μια ισχυρή ροπή προς τις επιχειρήσεις μικρού μεγέθους, πολύ λίγες από αυτές είναι επιχειρήσεις ταχείας ανάπτυξης (δηλαδή οι μικρές επιχειρήσεις της Ελλάδας δεν είναι το είδος της επιχείρησης που **σύμφωνα με στοιχεία του ΟΟΣΑ** και **σχετικές μελέτες** συνεισφέρουν κρίσιμα στη δημιουργία απασχόλησης). Την ίδια ώρα **μελέτη του ιδρύματος Brookings** αναφέρει το ρόλο που μπορεί να έχουν σημαίνουσες επιχειρήσεις στην ανάπτυξη τοπικών καινοτόμων οικοσυστημάτων, αναδεικνύοντας τη σημασία ύπαρξης καταρχήν κάποιας παραγωγικής δραστηριότητας και μιας κρίσιμης μάζας μεγαλύτερων επιχειρήσεων με επαρκή τοπική διασπορά. Η υστέρηση της Ελλάδας σε αυτά τα πεδία είναι ιδιαίτερα δυσμενής εξέλιξη, καθώς μια **πρόσφατη μελέτη** του δικτύου **Endeavor** καταγράφει ότι οι επιχειρηματίες εγκαθίστανται σε μια πόλη με κριτήρια παράγοντες ανάπτυξης και ποιότητας ζωής της πόλης ενώ μετά την εκκίνηση του επιχειρηματικού τους εγχειρήματος, θεωρούν πολύ απίθανο να φύγουν από την πόλη. Βλέπουμε δηλαδή πως το επιχειρηματικό περιβάλλον και οι νοοτροπίες ακυρώνουν τα φυσικά πλεονεκτήματα της χώρας σε θέματα ποιότητας ζωής, καθώς και τα άλλα ισχυρά της πλεονεκτήματα που σχετίζονται με το εκπαιδευμένο και ταλαντούχο ανθρώπινο δυναμικό. Το τελικό αποτέλεσμα είναι να μην προσελκύονται επιχειρηματίες οι οποίοι πριν την ίδρυση της επιχείρησής τους ανήκουν σε ομάδα με ιδιαίτερα μεγάλη γεωγραφική κινητικότητα. Σημειώνεται ότι οι φορολογικοί συντελεστές (εξαιρουμένων βέβαια καφκικών υπερβολών) καταγράφονται από τη μελέτη αυτή ως χαμηλής σημασίας κριτήριο για τους επιχειρηματίες σε ότι αφορά την απόφασή τους να εγκατασταθούν σε μια πόλη, σε αντίθεση με το διαθέσιμο ταλέντο και την επάρκεια των προμηθευτών, που αξιολογούνται ως υψηλής σημασίας κριτήρια. Με άλλα λόγια, οι νοοτροπίες μας και η στάση του κράτους διώνχουν μια επιχειρηματική κοινότητα που προσφέρει δυναμισμό και ανάπτυξη όπου εγκαθίσταται και μάλιστα είναι και διατεθειμένη να πληρώσει (εύλογους εννοείται) φόρους. Οι διαπιστώσεις αυτές συμπληρώνουν τα συμπεράσματα μελέτης της ICAP σχετικά με τη μετανάστευση ταλέντου και επιστημόνων από τη χώρα (βλέπε **Δελτίο 11/6/2015**) αλλά και τα αποτελέσματα της ετήσιας έρευνας ανταγωνιστικότητας του WEF που καταγράφουν υψηλή διαθεσιμότητα ταλέντου (ειδικά στα χρόνια της κρίσης) αλλά και σταδιακή αποψίλωση του αριθμού των προμηθευτών (Διάγραμμα 16)

Διάγραμμα 14: Δημιουργικότητα και επιχειρηματικότητα
(Παγκόσμιος δείκτης δημιουργικότητας, 2015 και παγκόσμιος δείκτης επιχειρηματικότητας, 2014, ψηλότερος βαθμός = καλύτερο)

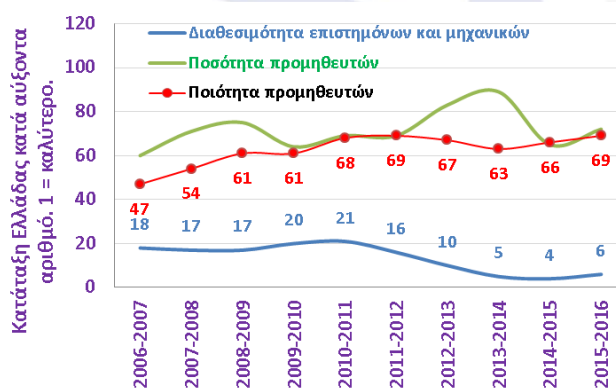
Διάγραμμα 15: Ποσοστό πληθυσμού για το οποίο το ενδεχόμενο χρεωκοπίας είναι ένας από τους δύο μεγαλύτερους φόβους στην περίπτωση ίδρυσης επιχείρησης
(ΟΟΣΑ, στοιχεία 2012)

Πίνακας 6: Ρυθμιστικοί παράγοντες που ευνοούν υφιστάμενες επιχειρήσεις και αποθαρρύνουν νέα καινοτόμα εγχειρήματα.
(Μελέτη Kauffman Foundation “Enabling Entrepreneurial Ecosystems”, Οκτ. 2015)

- Αύξηση συνολικού κόστους του επιχειρείν εντός μιας αγοράς.
- Ρητή ρυθμιστική ευνοία προς υφιστάμενες επιχειρήσεις έναντι νέων επιχειρήσεων.
- Επιβαρύνοντας νέες επιχειρήσεις με αυξημένο ρυθμιστικό ρίσκο σε σχέση με υφιστάμενες επιχειρήσεις.
- Δημιουργώντας ρυθμιστική πολυπλοκότητα η οποία φέρνει νέες επιχειρήσεις σε μειονεκτική θέση σε σχέση με υφιστάμενες επιχειρήσεις που ήδη έχουν καταβάλει το κόστος να ανακαλύψουν τον τρόπο συμμόρφωσης με αυτές τις πολύπλοκες ρυθμίσεις.

Διάγραμμα 16: Ταλέντο και προμηθευτές. Κατάταξη Ελλάδας
(Έρευνα παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας, World Economic Forum, Οκτ. 2015)

Οικονομικά μεγέθη μελών ΣΕΒ

Ενεργητικό € 435 δις 72% συνόλου*	Ίδια κεφάλαια € 58 δις 44% συνόλου*	Πωλήσεις € 77 δις 46% συνόλου*	Προ φόρων κέρδη € 2,4 δις** 44% κερδών***
Εργαζόμενοι 220.000	Μισθοί € 4,6 δις	Ασφαλ. εισφορές € 2 δις	Φόρος επί κερδών € 1,6 δις

* Άθροισμα δημοσιευμένων ισολογισμών ΑΕ και ΕΠΕ

** Άθροισμα κερδών και ζημιών όλων των επιχειρήσεων

*** Φορολογητέα κέρδη κερδοφόρων επιχειρήσεων

Όραμα

Οραματιζόμαστε την Ελλάδα ως τη χώρα, που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει και θα μπορεί να επισκεφθεί, να ζήσει και να επενδύσει.

Οραματιζόμαστε μια ανοιχτή, κοινωνικά υπεύθυνη και οικονομικά φιλελεύθερη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προτάσσει την ισχυρή ανάπτυξη ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής.

Θέλουμε μια Ελλάδα δυναμικό κέντρο της ευρωπαϊκής περιφέρειας, με στέρεους θεσμούς, ελκυστικό κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, που προάγει τις εξαγωγές, την καινοτόμο επιχειρηματικότητα, την παραγωγή και τις ποιοτικές υπηρεσίες, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη γνώση, τη συνοχή, τις ίσες ευκαιρίες και το κράτος δικαίου.

Αποστολή

Ηγεσία & Γνώση

Ο ΣΕΒ διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον μετασχηματισμό της Ελλάδας σε μια παραγωγική, εξωστρεφή και ανταγωνιστική οικονομία, ως ανεξάρτητος και υπεύθυνος εκπρόσωπος της ιδιωτικής οικονομίας.

Κοινωνικός Εταίρος

Ο ΣΕΒ, ως κοινωνικός εταίρος που πιστεύει στη λειτουργία των θεσμών, προωθεί στα αρμόδια όργανα της Πολιτείας και της Ε.Ε. τις απόψεις και θέσεις της επιχειρηματικής κοινότητας.

Ισχυρός Εκπρόσωπος

Ο ΣΕΒ διαμορφώνει θέσεις, αναλύσεις και προτάσεις πολιτικής για την οικονομία, τη βιομηχανία, την καινοτομία, την απασχόληση, την παιδεία και τις εργασιακές δεξιότητες, τον κοινωνικό διάλογο, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική υπευθυνότητα.

Φορέας Δικτύωσης

Ο ΣΕΒ δικτυώνει τα μέλη του μεταξύ τους & με τα κέντρα αποφάσεων (εγχώρια και διεθνή), με στόχο τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας.

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα

T: 211 5006 000

F: 210 3222 929

E: info@sev.org.gr

www.sev.org.gr

SEV Hellenic Federation of Enterprises

168, Avenue de Cortenberg

B-1000 Bruxelles

T: +32 (02) 231 00 53

F: +32 (02) 732 35 70

E: main@sevbxl.be

Η Ελλάδα είναι
η οικογένειά μας.
Και στην
οικογένειά μας,
στεκόμαστε
πάντα δίπλα.

Στον Όμιλο FOURLIS, 65 χρόνια συμβάλλουμε στην ελληνική οικονομία και στηρίζουμε την ελληνική κοινωνία - ακόμα περισσότερο τώρα που το χρειάζεται πραγματικά. Με επενδύσεις που αγγίζουν τα €125.000.000 τα 5 τελευταία χρόνια, με χιλιάδες έλληνες μετόχους, με πάνω από 3.600 ανθρώπους που εργάζονται στις εταιρίες μας, και με ουσιαστικές ενέργειες κοινωνικής υπευθυνότητας, στεκόμαστε **δίπλα στην προσπάθεια της χώρας κάθε μέρα.**